

V. U.: Eddy Praet
Watermolenstraat 115
9500 GERAARDSBERGEN
Tel: 054415950

TUINIEREN

MAANDBLAD (verschijnt niet in augustus)

Maand: **december 2020**
Postkantoor GERAARDSBERGEN I
P 508040

KON. MIJ WERK DER VOLKSTUINEN
vzw GERAARDSBERGEN

Voorzitter: André Depelseneer
Zikastraat, 85 9500 Geraardsbergen
Tel.: 054411906
Rekeningnummer: **BE86 9733 7216 1550**
KBO: 0411.014.239
RPR: afdeling Oudenaarde
volkstuintuinen.gbergen@gmail.com
www.volkstuintuinen.gbergen.be

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

BEDANKT voor het hernieuwen van uw lidmaatschap en de bestellingen

Heel wat leden hebben hun lidmaatschap al vernieuwd, waarvoor onze oprechte dank. Wij waarderen uw blijvend vertrouwen in onze vereniging, na een jaar waarin we alleen via dit maandblad en ook sporadisch via mail met elkaar contact hadden. 'Uit het oog, maar dus duidelijk nog niet uit het hart' en dat geeft moed om 2021 optimistisch tegemoet te zien. Ook dank voor de ontvangen bestellingen, waarbij heel wat leden de digitale weg benut hebben.

Voor wie zijn lidmaatschap nog niet hernieuwd heeft, herhalen we hierna hoe u dit alsnog kan doen.

- Het lidgeld voor particulieren met een tuin aan huis bedraagt **11 €**.
Wie bijkomend een abonnement wenst op het magazine 'Tuinhier' (uitgave van Tuinhier Vlaanderen) betaalt **30 €** (11 € lidgeld voor de vereniging en 19 € voor het abonnement).
U ontvangt dan naast onze lidkaart ook een lidkaart van 'Tuinhier' (ingesloten in het eerste nummer van het magazine).
- Het lidgeld voor de groepstuinen, met inbegrip van het abonnement op het magazine 'Tuinhier', bedraagt:
 - Voor een tuintje in de Sint-Martensstraat **36 €**
 - Voor een tuintje op Sportkring **34 €**
 - Voor ieder bijkomend perceel betaalt u **17 €** (Sint-Martensstraat) of **15 €** (Sportkring)Wie een tuintje heeft, met een tuinhuis van de vereniging, betaalt jaarlijks **25 € huurgeld**.

De betaling van het lidgeld kan ENKEL gebeuren door overschrijving op ons **NIEUW** rekeningnummer **BE86 9733 7216 1550**. Uw nieuwe lidkaart wordt u bezorgd, ingesloten in het maandblad, of u vindt ze terug in uw brievenbus.

Een zucht, maar nog geen verlichting ...

De bijna lege kalender van 2020 is moe van het scheuren, de klok draait haar laatste rondjes, weldra een nieuwe en frisse start.

Met het dagelijks zorgelijke nieuws wordt de hoop nog wat getemperd en is de weg naar het 'oude normaal' wellicht nog lang. Maar we moeten 'dromen' en 'hopen' dat het ooit allemaal goed komt.

Volhouden in alle veiligheid is de boodschap!

Maak er toch het beste van tijdens de komende eindejaarsfeesten en kijk 2021 hoopvol tegemoet. Dat en een gezond nieuw jaar wensen we u allemaal.

Het bestuur

Morgen

*Wat vandaag niet is
kan morgen komen.
Vergeet daarom niet
te blijven dromen.*

*Deuren, vandaag nog dicht
gaan morgen misschien open.
Vergeet daarom niet
te blijven hopen.*

*De traan van vandaag,
Is morgen wellicht een lach.
Vergeet daarom niet
te leven.*

ELKE DAG!

**Sint-Jozefsinstituut
" 't Karmelieten "**

Karmelietenstraat 57
9500 Geraardsbergen

tel: 054/41 07 10 – 054/412 412

**BuBaO De
Mozaïek**

Boelarestraat 3
9500 Geraardsbergen
tel: 054/41 83 50

Om een onvergetelijk jaar af te sluiten ...

De dagen worden nu wel heel kort en het wordt nu heel wat rustiger in onze tuin, die stilaan in winterslaap gaat. Tijdens natte dagen blijft het tuinbezoek best beperkt tot het oogsten van verse groenten. Het onnodig betreden van een natte bodem bederft de grondstructuur. Denk er dus aan om je resterende tuinklussen te bundelen op mooie dagen, die nu wel steeds schaarser zullen worden. Op dergelijke dagen kunnen er wel nog een aantal zaken gebeuren om onze tuin voor te bereiden op het voorjaar.

- Op dagen dat het niet vriest en niet te nat is, kunnen we vrijgekomen percelen opruimen en eventueel grof omspitten. En dan krijg je misschien ook wel eens het gezelschap van het roodborstje dat nieuwsgierig komt kijken wat je daar allemaal uitspookt. Op zoek naar bovengehaalde insecten en wormen is dit echt een durvertje, zodat je met enige vorm van overdrijving moet opletten dat je hem niet ondergraaft.
Het opgeruimde materiaal komt bij mij voorlopig op een wachthoop. Pas na het verspreiden van de verteerde compost zal het gebruikt worden voor het opzetten van een nieuwe composthoop. Op percelen, waarop volgend jaar hongerige teelten komen (denk aan uw toekomstig tuinplan!), kan je in de komende weken grof verteerde compost uitspreiden als grondbedekking.
Of, zoals ons lid Alain de Winne me meldde: "Sinds een paar jaar verdeel ik mijn uitgebloeide tagetes over mijn moestuin. Ze blijven daar de ganse winter liggen en worden in het voorjaar ingewerkt. Het resultaat is niet alleen een karrevracht aan nieuwe gratis plantjes, maar ook dat ik de daaropvolgende maanden mijn jonge aanplant niet hoeft te spuiten tegen allerlei insecten."
- Indien dit de voorbije maand nog niet is gebeurd dan geeft het huidige zachte weer u nog een laatste kans om voorjaarsbollen in de grond te steken. Gerooide niet-winterharde bollen of knollen (dahlia's, gladiolen, canna's, ...) laten we best eerst opdrogen vooraleer ze (luchtig) op te bergen. Ik heb goede ervaringen met het aanbrengen van turf rond de knollen (werkt vochtregulerend). Hoe dan ook, regelmatig controleren op rotting en schimmels is aangeraden.
- Een regelmatige controle is ook nodig bij andere wintervoorraden (pompoenen, allerhande wortelen, fruit, ...). Dit geldt ook voor de naar binnengehaalde vorstgevoelige terras- en balkonplanten (laat ze nooit volledig uitdrogen). Voor vorstgevoelige groenten die nog steeds buiten staan (rapen, winterradijzen, andijvie, ...) hou je best iets bij de hand om die, wanneer nodig, snel te kunnen beschermen.
- Maak van de lange winteravonden gebruik om uw nieuw tuinplan voor de moestuin op te maken. Indien je (grote) veranderingen plant in de plantenborder, maak dan een lijstje op met je wensen. Raadpleeg de juiste literatuur en de juiste mensen alvorens drastische veranderingen aan te brengen.
- Bewaren van groenten: wie beschikt over een grote serre, kan een deel ervan benutten voor opslag van de bewaargroenten. Omdat dit voor mij geen optie is, prijs ik mij gelukkig met mijn isomobakken voor het bewaren van o.m. wortelen, rode biet, knolselder, ... Ik doe er nog nauwelijks zand of aarde tussen, gewoon zo dicht mogelijk bij elkaar stapelen en afdekken met een jutezak. De jutezak werkt vochtregulerend: bij hoge luchtvochtigheid slorpt hij het vocht uit de lucht op en houdt zo de groenten fris, bij droge vrieskou laat hij de 'zwetende' groenten ademen. Vorstgevoelige kolen (rode en witte) worden met stronk uitgetrokken en in een hoge kuip geplaatst. Dit alles kan vrijwel de ganse winter in het tuinhuis blijven staan, slechts in uitzonderlijke omstandigheden moet ik er tijdelijk mee vluchten naar een vorstvrije ruimte. De kwaliteit gaat pas achteruit door de stijgende temperaturen in het voorjaar.
- Kille donkere winterdagen zijn een goed moment om wat dierenverblijven in elkaar te knutselen. Met een insectenhotel zorgt u meteen voor een schuilplaats voor heel wat nuttige insecten (solitaire wespen en bijen, vlinders, lieveheersbeestjes, ...). Verzamel allerlei afvalmateriaal en stapel het tot een stabiel huis: bakstenen of snelbouwstenen met gaten, houtblokken, holle stengels of een holle pijp, hooi of stro. Indien je maar weinig plaats hebt, hang dan aan een muur of tralie een houtblok op, waarin je gaten boort (een tiental cm diep en met een diameter van 4 à 10 mm). Vanaf de eerste warme dag van februari zul je de insecten al zien verschijnen. Oorwormen zijn dol op bladluizen, vliegjes en rupsen. Hang in je fruitbomen omgekeerde bloempotjes met wat hooi of stro erin. Volgende lente komen ze daar beslist in wonen.

Planttips voor (fruit)bomen

Plant op de juiste afstand. Geef geen mest of meststoffen bij het planten. Plaats de paal en maak het plantgat voldoende groot (bv. 50 x 50 cm), zodat de wortels mooi horizontaal in de grond komen te zitten. De boomstam komt op ca. 10 cm van de paal te staan (bij druiven en houtig kleinfruit is 5 cm voldoende). Zorg ervoor dat de jonge boom niet kan schuren tegen de boompaal! Om die reden plant je de boom best aan de oostzijde van de paal. Een rij met bomen (of druiven) kan u best in de richting noord-zuid planten, zodat elke boom optimaal belicht wordt. Plant fruitbomen, druiven en kleinfruit niet te diep! De bovenste wortels moeten net onder de grondoppervlakte zitten. Na het planten moet de entplaats van elke fruitboom steeds boven de grond zitten (bij laagstam 10-15 cm). Plant niet als de grond te nat of bevroren is.

Winterbloeiende sierkers (Prunus Subhirtella 'Autumnalis')

Net als de vorige maand besproken winterjasmijn brengt deze Japanse sierkers ook kleur in de korte en veelal donkere winterdagen. De Latijnse naam 'Prunus' (steenvrucht) verraadt dat deze plant behoort tot de grote familie van o.m. de kersen, pruimen, abrikozen, perziken en nog vele andere, die allemaal een vrucht met één harde kern gemeen hebben. 'Subhirtella' duidt op de ruwe onderzijde van de bladeren en 'Autumnalis' betekent herfstbloeiend.

Inderdaad, deze winterbloeiër begint vaak al in november te bloeien, en dat kan tot maart/april doorgaan, wanneer ook de gewone Japanse sierkers bloeit. De halfgevulde witte of lichtroze bloemen zijn wel kleiner dan die van de voorjaarsbloeiende sierkersen. Wanneer het vriest, stopt hij even met bloeien. Na de vorstperiode ontwikkelen zich weer nieuwe bloemknoppen. Er worden onopvallende zwarte vruchtjes gevormd die niet geschikt zijn voor consumptie. De bladeren zijn eerst groen en kleuren in de herfst oranjegeel. Door zijn lange bloeitijd bloeit de winterprunus nooit echt rijk, maar toch blijft dit een dankbare plant tijdens de grijze wintermaanden.

De winterprunus groeit uit tot een dicht vertakte grote struik of middelgrote boom met schuin uitstaande en iets overhangende takken. Hij heeft een brede, open kroon, zodat er genoeg licht doorheen komt voor planten die aan zijn voet groeien. Onderaan is de stam bij oudere bomen meestal kaal, zodat je daar laagblijvende struiken kunt planten. Als hij in blad staat, lijkt hij net een parasol zonder te veel licht weg te nemen. Deze alom verspreide plant in Midden-Japan, waar hij tot 20 meter hoog kan worden, wordt bij ons ook gemakkelijk 4-5 meter en meer. Hij is daarom minder geschikt voor kleine tuinen.

De plant is niet erg kritisch wat betreft de grondsoort, een normale goed verbeterde tuingrond is voldoende. Hij ontwikkelt zich wel het best op een kalkhoudende niet te natte bodem op een plekje in de zon. Daarom kun je elk voorjaar wat kalk strooien aan de voet van de boom. Over het algemeen is er niet veel snoei nodig. Als u toch wilt snoeien, doet u dat het best na de bloei. Probeer daarbij de boom in zijn mooie natuurlijke vorm te houden.

Vorstscheuren bij (fruit)bomen beter voorkomen (dan genezen)!

Door de opeenvolging van sterke zonnestraling en koude vorstnachten, kunnen er in de stam en dikke takken van sommige (fruit)boomsoorten sterke spanningen ontstaan waardoor ze over een bepaalde lengte openbarsten. De oorzaak hiervan is dat het spinhout veel sneller krimpt dan het kernhout. Vooral jonge appelbomen, perenbomen, steenfruit (kersen & pruimen) en walnoten zijn erg gevoelig voor vorstscheuren. Fruitbomen op zwakgroeiende onderstammen (bv. M9) zouden hiervoor meer gevoelig zijn.

Ter info: spinhout is het 'niet-verkernde' hout, dat zich tussen het kernhout en de schors van de boom bevindt. Het verzorgt de opwaartse sapstroom en dient als opslagplaats voor voedingsstoffen. Het heeft exact dezelfde structuur als het kernhout, maar mist de afzetting van stoffen die het kernhout beschermen.

Omdat voorkomen beter is dan genezen is het raadzaam de stam en de harttak preventief tegen vorstscheuren te beschermen door deze af te witten. De witte kleur weerkaatst de winterzon, zodat de temperatuur overal gelijk blijft. De behandeling kan al in oktober of november gedaan worden. Desnoods herhalen in februari, omdat er dan veel zon kan zijn overdag.

Voor het aanbrengen van het stamafwitmiddel best eerst de schors afschuren met een harde (stalen) borstel. Zo worden de schuilplaatsen voor schadelijke insecten en mijten ook opgeruimd. Naast een bescherming tegen zonnebrand & vorstscheuren versterkt het afwitmiddel ook de schors. Stamafwitmiddel is uiteraard beschikbaar in de handel (bv. 'Weissanstrich' bij het Vlaams Zaadhuis). Maar je kunt het ook zelf aanmaken door gedroogde koemest (125 g) of verse koemest (750 g), leem of klei (250 g), zeewierkalk (1,25 kg) en water te mengen.

Tip! Breng, na het afwitten van de stam, een lijmband aan rond de boomstam om de wintervlinder te vangen.

	<p style="text-align: center;">HEDENDAAGSE NATUURLIJKE TUINEN</p> <p style="text-align: center;">WATERMOLENSTRAAT 17, 9572 SINT-MARTENS-LIERDE (LIERDE) 054/42.35.27 0499/42.26.51</p> <p style="text-align: center;">ANNMUYLDERMANS@PROXIMUS.BE WWW.TUINARCHITECT-ANN-MUYLDERMANS.BE</p>
---	---

Waarom kleuren sommige bomen geel in de herfst en andere rood?

(Uit 'De Standaard', Tomas van Dijk)

De herfst mag dan grauw en guur zijn, het jaargetij zorgt elke keer wel weer voor een prachtig kleurspektakel: bladeren in allerlei kleurschakeringen, van groen over geel en rood tot bruin. De linde, hazelaar, es en Europese esdoorn staan er geel bij. Beuk en zomereik vertonen meer bruine bladverkleuring. En sommige exoten, zoals de Amerikaanse eik, zijn helemaal oranje of rood.

Waarvan hangt de verkleuring van de bladeren af?

Bladeren bevatten verschillende pigmenten die bijdragen aan de fotosynthese. 'De bekendste is de groene bladkleurstof **chlorofyl**', vertelt plantenfysioloog en bladerexpert Henk Hilhorst van de Universiteit van Wageningen. 'Doordat dit chlorofyl zo dominant aanwezig is, kleurt het blad groen. Andere pigmenten zijn meestal **carotenoïden**, die geel zijn, en **xanthofylen** die een rode kleur hebben. Al die pigmenten vangen een ander deel van het zonlicht op.'

'In de herfst breken de bomen allereerst het chlorofyl af. De groene kleur verdwijnt dan ten gunste van het geel en rood van de andere pigmenten. Of het blad geel of rood kleurt, hangt helemaal af van welke van de twee andere kleurstoffen dan nog dominant is.'

Bomen optimaliseren hun fotosynthese. De verdeling van de pigmenten speelt daarin een belangrijke rol. De verhouding van de pigmenten in de bladeren hangt onder meer af van de felheid van het zonlicht dat de boom bereikt. Bomen die ook in de herfst nog veel zonlicht ontvangen, zullen vaak meer van de rode xanthofylen bevatten. Dat zie je bij de Noord-Amerikaanse esdoorns heel duidelijk. Het verklaart de beroemde rode 'Indian summer' in die contreien. 'Het is goed mogelijk dat xanthofylen als een soort zonnebrandmiddel werken', zegt Hilhorst.

Ook binnen een enkele soort, en zelfs binnen een enkele plant, kunnen de bladeren variatie vertonen in bladkleur. 'In mijn tuintje heb ik een wilde wingerd staan', zegt Geert Sioen van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). 'Delen van deze wilde wingerd die veel rechtstreeks zonlicht ontvangen, verkleuren rood. Op andere plaatsen wordt hij geel.'

Welke bladeren laten als eerste los?

De bladval is onderdeel van het verouderingsproces van de bladeren. Dat verouderingsproces maakt nutriënten vrij uit de bladeren. De voedingsstoffen worden elders in de boom opgeslagen en dienen als reserve zodat de boom weer snel nieuwe bladeren kan aanmaken in de lente.

Blijft de vraag welke bladeren als eerste vallen. Ook daarin verschillen bomen van elkaar. 'Bij de beuk start de verkleuring en de bladval vaak in de top van de boom', zegt Sioen. 'Maar bij de meeste boomsoorten is de bladval gelijkmatiger verdeeld tussen de top en de basis van de kroon. De laatste jaren blijven bladeren overigens langer aan de bomen doordat het warm blijft en we in de herfst nauwelijks nachtvorst kennen. Maar als het opeens hard waait, kunnen de herfsttaferelen toch weer snel voorbij zijn. En het kan ook voorkomen dat er midden in de zomer vervroegde bladval is door extreme droogte.'

	<p style="text-align: center;">ALUMINIUM EN PVC RAMEN EN DEUREN - VERANDA'S</p> <p style="text-align: center;">Edingseweg 110 9500 Moerbeke (Geraardsbergen) Tel. & Fax 054 41 91 97 BTW BE 864.426.089</p> <p style="text-align: center;">GSM 0496 76 58 16</p>
---	--